Ч. 46. Чернівцї, середа дня 27. лютого (10. марта) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Шестий з'їзд рільничий.

(Конець).

3. Аби можлива була конверзия таких довгів, що задля них віритель вже провадить екзекуцию, треба-б §. 141-ий нової устави про екзекуцию так змінити і розширити, щоб дозволено було їх сконвертувати (замінити) на претенсиї невиповідальні і амортизальні, скоро із доходів нерухомостий можна правильно оплачувати процента і амортизацию довгу.

4. При реформі права гіпотечного треба-б перевести засаду, що довжники гіпотекарні мали-б право, пожички гіпотекарні сплатити кождого часу (що найбільше за 6-місячним виповідженем). Такі постанови в умовах довжних, після котрих при передвчасній сплатї довгу має ся платити вірителям ще провізиї або иньші якісь датки, повинно-б ся виразно назвати неважними. Висказує ся бажанє, щоби правительство а) взяло ся в відповідній хвили але як найскорше до конверзий довгів державних, б) вкладки почтової щадницї і фонд резервовий ужило в більшій мірі до льокованя в листах заставних всяких публичних гіпотечних закладів.

5. Сталому видїлови з'їзду приказує ся, щоб доложив всїх старань у правительстві і в уставодайних тїлах, аби тоті жаданя в інтересї рільництва як найскорше перевести.

В інтересї рільництва і єго кредиту лежить, аби узглянено і консеквентно переведено при реформі устави про екзикуциї отсї засади:

1) щоб можна було при примусовій лїцитациї якоїсь посїлости що йно тодї прибити, коли всї претенсиї, які заінтабульовані вперед нїж претенсия того вірителя, що веде лїцитацию, дадуть ся із добутої на лїцитациї цїни покрити; 2) щоб речинець і спосіб сплати тих претенсий, які заінтабульовані перше нїж претенсия, задля котрої ґрунт лїцитує ся, остав і далї той самий; щоб покупець перебрав їх на рахунок цїни купна, і щоб їх не треба було зараз при лїцитациї платити.

Послїдна справа, над котрою радив з'їзд рільничий се справа убезпеченя ренти на старість і убезпеченя посагів, оскілько тим чином дало-б ся злекшити посїлість земельну з тягарів, які тяжать на нїй задля доживотя і сплати співспадкоємців. Референтом в сїй справі був пос. Ріхтер. Він промовляв горячо за тим, щоб якимось способом обезпечити хлїборобский стан на старість, а особливо щоб завести убезпеченє ренти на старість, і радив, щоб в кождім краю з осібна завести на те краєві заклади убезпечень на лад ческого краєвого фонду убезпечень. Крім убезпечень на старість хлїборобского стану повинен кождий край дбати про се, щоб через сплату співспадкоємцїв не обтяжалась земельна посїлість, а крім того треба взяти ся до орґанїзациї убезпечень посагів і убезпечень на дожитє. Нарештї жадав, щоб завести обовязкове убезпеченє хлїборобів на старість, а рівночасно щоб уставою обмежити або цїлком знести право на доживотє, бо уважає сей спосіб найлїпшим до того, щоб установити здорові господарскі відносини в станї хлїборобскім і визволити єго з економічного занепаду.

На се предложенє референта, за котрим він промовляє вже довгі лїта словом і письмом, не згодив ся з'їзд рільничий. І так против скасованя доживотя висказало ся богато бесїдників. Др. Чеч вказав на се, що устава доживотя вжила ся у нас вже від віків і що тут паде на вагу також і моральний взгляд. Доживотє лиш тодї прикре, коли мужик мусить своє господарство продати і через те властитель доживотя іде на чужі руки. Треба стан хлїборобский економично скріпити, а се буде найлїпша охорона для властителїв доживотя. Длятого він не може згодити ся на поставлені резолюциї. Др. Гайніш висказує думку, що убезпеченє розширене на найнизші верстви народу мусїли-б взяти в руки лише такі заклади, що не виходять на зиски. Коли-б мали ся мужики обезпе-

Квестия українська
в сьвітлї критики социялїстичної.

— —

(*Україна Irredenta.* По поводу еміґрациї. Суспільно-полїтичний скіц. Написав Юлїян Бачиньский. Львів 1895.)

Квестия, що становить головне тло брошури під наведеним висше заголовком, така цікава, що ми з цїлою сьмілостию можемо поставити розбір студиї п. Бачиньского на отсїм місци нашої часописи. Хоч безпосередним товчком до зложеня сеї студиї, як каже сам автор (ст. 120) була еміґрация селян східної Галичини до Росиї, хоч початок сеї статї появив ся в „Народї“ еще 1893 р., незабаром за звістною, шумною вандрівкою мужиків галицких за кордон, однакож сюжет розвідки есть далеко ширший а в своїх екскурзиях зачіпає автор тілько важних для україньскої суспільности квестий, що варто над сею книжочкою зупинити ся трошки довше, анїж над якоюсь брошуркою пересїчного ґазетярского фейлетонїста. Еміґрация мужиків ставить автора перед питанє, де лежить еї властива причина а відповідь на се питанє наводить его на цїлий ланцух ріжнородних квестий, дотикаючих руско-україньского народу в Австриї і в Росиї. Всї більше меньше годять ся на се, що материяльна нужда гонить галицких селян з рідного краю, але не всї годять ся на те, де лежить причина сего з'явища. Ставленє першої тези, що нужда є причиною еміґрациї, нїчого не поясняє, а саме сконстатованє обмежує ся на дуже банальну правду. Причини упадку мужицкого господарства треба шукати в переміні господарки натуральної, серед обставин напів-февдальних, панщизняно-цехових в господарку грошеву, капіталїстичну при услівях новочасного житя суспільно-полїтичного.

Мужик, живучи в новочаснїй державі, звязаний тисячними вузлами з тим круговоротом товарової, грошевої продукциї, котра господарку на свою потребу робить неможливою іллюзиєю.

Нинїшна держава є витвором потреб культурних і економічних машинової доби — і тим то й не диво, що „горожанин“ сеї держави, мужик галицких патриярхальних часів, есть той moriturus, що поздоровляє тріюмфуючого Цезара капіталїзму. Тягарі державні, тягарі, звязані з заспокоєнем его потреб культурних (видатки на „боже“) і руїна фінансова з боку репрезентантів лихвярского капіталїзму — все те консеквенциї сеї переміни, що відбуває ся в орґанїзмі національного господарства. Коли центром культурним февдальних часів був замок шляхтича і село, то центром новійшої культури є — город. Город новочасний, з промислом фабричним, високо розвитими средствами комунїкациї, з концентрациєю людности, з видосконаленою технїкою продукцийною — то квінтесенция цивілїзациї новочасної, буржуазийної. Город есть нинї підвалиною національного житя, а промисл, розвій его на ширшу скалю — question d'etre кождої нациї. Тут власне лежить корінь галицкого лиха, галицкої „нужди“, про котру тілько говорять і пишуть. Галичина — то край, де капіталїзм ледви починає ставити перші кроки а віденьска конкуренция не дає єму розвитись, спинює его і викликує сю анемію міст галицких, що в сфері полїтичній найшла найкрасший вираз в безбарвній, безсильній, анемічній т. з. „лївици соймовій.“ Паралельно зі спиненим розвоєм міст переважає у нас в житю суспільно-полїтичнім вплив шляхти, ославлена віденьскими часописями „господарка шляхотска“. Хоч однакож капіталїзм, спинюваний віденьским централїзмом, не виходить поза перші початки, то все таки его деструктивні наслїдки проявляють ся в цїлій повни. В сільскій, рільній господарцї видко се в економічнім банкроцтві одної частини шляхти а в просперациї другої, тої, що лїпше вміє застосуватись до вимог новочасної, грошевої доби, а надто в пролетаризацаї мужиків. Упадок дрібного господарства, розвій новочасної господарки на грунтах більшої посїлости, перехід паньских дібр з рук нездарної шляхти в руки шляхтичів-капіталїстів або жидів — все те прояви капіталїзму. Тількож капіталїзм галицкий, нївечучи господарство мужицке, не здвиг в містах галицких фабрик і мануфактур, куди сей мужик-пролетар міг би еміґрувати. Міста галицкі, з причини віденьского централїзму не розвили великого промислу, не стали провідниками в суспільно-полїтичнім житю; они є більше торговельними центрами. Міста ті не мають такої притягаючої сили для пролетариїв сільских, як міста промислові. Причина емі-

чати, то мусїли-б премії бути дуже низькі. Франкль взагалї не годить ся на примус в обезпеченю, бо мужик скоро-б попав в біду, не годен би платити премії; він обстає за тим, щоб мужики обезпечували ся але добровільно. Лїнбахер також противить ся примусовому убезпеченю і то з моральних, социяльних і економічних причин. Хлїбороб повинен любовю бути привязаний до своєї землї, без того він не може жити; відіймати доживоте батькам і матерям се просто страшно. Старий батько, стара мати є прецїнь учителями практичними в господарстві своїх молодих дїтий, вони пістуни своїх внуків, вони, коли пильна робота в господарстві, помагають дїтям аж до утоми.

Се все треба добре розважити, длятого Лїнбахер каже, щоб над сею справою ще раз застановити ся і аж тодї предложити єї на другім зїздї. І пос. Тавше також противить ся примусови обезпеченя, бо сей примус готов натрафити на великий опір хлїборобів. Нїм тоту справу рішати, треба, щоб мінїстерство рільництва докладно розслїдило обставини доживотя, а свої допити розширило і на нотарияти і уряди книг ґрунтових. Ґуденус також противник примусового обезпеченя, він переконаний, що доживоте в хлїборобскім станї скорше треба уважати добром нїж нещастєм. В тих стосунках не можна з легким серцем запроваджувати зміни. Нарештї справу не порішивши відложено на пізнїйше.

Вкінци поставив зїзд рільничий ще жадане до правительства, щоб при мінїстерстві рільництва установити сталу рільничу раду фахову, котра мала-б бути дорадником мінїстерства в справах рільництва.

На тім закінчив зїзд свої наради. Коби єго ухвали, особливо в справі угоди з Угорщиною найшли послух у тих, що будуть єї рішати!

Оттак люди радять і промисляють над своєю долею. З Русинів, хоть се нарід хлїборобский, нїкого не було на тїй радї. Рускі хлїбороби зовсїм не дбають про інтереси свого стану. Хто у нас пр. знав і розумів, який вплив має угода з Угорщиною на стан хлїборобский? Хто висказав свої бажаня в тім зглядї? Хто думає про які иньші способи, аби стан хлїборобский підтримати, єго скріпити, зробити сильним і могучим чинником в державі? На станї хлїборобскім стоїть прецїнь і полїтична наша сила! А обставини наших хлїборобів так значно відмінні від обставин нїмецких або ческих хлїборобів. Над чим треба би доконечно таки нам самим застановити ся! А час не стоїть, коли не йти мемо з часом, лишимо ся по заду, то не буде для нас виходу... Ну-ж до працї!

Допись з Станїславова.

9. марта 1896.

Тарасові вечерницї зібрали вчера в комнатах „Рускої Бесїди“ поважне число осіб з станїславівскої народовскої громади; також і провінция достарчила участників. Обхід роковин поетової смерти складав ся з двох частий: з вечерниць і спільної вечері. Вечерницї (на котрі вступ, як і яло ся, був безплатний для членів товариства, їх родин і впроваджених гостий) отворив довшою принагідною промовою, полученою з відчитом проф. Масляк. Замітної промови гарним, цьвітистим язиком, повної жару патріотичного, держаної в тонї поважнім, відповідаючім урочистому настроєви хвилї, — промови переплїтаної цитатами творів поета, котрого погруде яснїло серед зеленї цьвітів, мов та молода надія, роскішних, вислухали зібрані з великою увагою. Відтак наступила часть інструментально-вокальна. Продукциї на фортепянї спочивали в дуже добрих руках: п-ї Гузарова твором Рубінштайна а проф. Шенбах рапсодиєю Лисенка підносили величне вражіне хвилї. Рівно-ж сольосьпіви мали двох добрих інтерпретів: панна Хоминьска відсьпівала дуже гарним, металевим, о обширній скалї мецо-сопрановим голосом Вахнянина „Помарнїла наша доля“ і людову пісню „Гандзя цяця молодичка“, а п. Струтиньский замітним басовим голосом Лисенкову композицию „Огнї горять, музика грає“ — в супроводї фортепяну, на котрім грав директор школи музичної тов. ім. Монюшка п. Бернацкий. Звістний з наших львівских і станїславівских естрад п. Лев Гузар виголосив поправно і з горячим відчутєм Шевченкову „Розриту могилу“. Цїлість доповняв хор членів „Бесїди“ під управою о. Омел. Абрисовского, котрий відсьпівав вдатно композициї Лисенка: „Ой, і не гаразд, Запорожцї“ і „Ой Січ мати“ та Копка „До Руси!“ Продукциї закінчились гуртовим відсьпіванєм всїми зібраними при повстаню з місць нашого национального гимну: „Ще не вмерла Україна“. Що до загального вражіня, то виконанє всїх точок проґрами власними силами випало дуже добре і зібрані дякували виступаючим по кождій продукциї горячими і довго треваючими оплесками.

По годинній перерві відбулась — спільна (платна) вечера, до котрої засїло около 40 осіб. По першім даню, коли в чарках запінилось „перлисте“, промовив заступник голови „Бесїди“ проф. Масляк, виявляючи іменем видїлу признанє громадї, що сповнила патриотичний обовязок завитавши на передоднї роковин до народовскої „Бесїди“ поминати батька Тараса. По другім даню промовив п. В. Левіцкий підносячи вагу обходів і урочистих сьвяткован памятних роковин і замітних подїй для розбудженя самосьвідомости національної та піднесеня духа у народу, а по третім — підніс чарку голова філїї „Просьвіти“ др. Коцюба на честь тих наших жінок, що виховують патріотичне і самосьвідоме поколїнє. Міжтим зібрані забавлялись розмовами і сьпівали гуртом народні піснї. Вечера скінчилась о год. 1-ій по опівночи. Велика часть зібраних одушевлена патріотичним настроєм не хотїла розходитись домів, і серед поважних дискусий провела час до години третьої. Доперва по 3-ій почали опорожнюватись комнати „Бесїди“.

Участники сьвята були одушевлені гарним обходом, в котрім на жаль, не могли взяти удїлу деякі Русини функціонарі зелїзницї, бо рівночасно відбувалось в театрі аматорске представлене „Верховинцїв“ (в рускій мові), в котрім они мусїли виступити тим більше, що дохід з вистави був призначений на кольонії вакацийні для дїтий „зелїзників“.

В четвер 12-го марта відбуде ся нарада комітету і представителїв товариств руских в цїли завязаня спілки до збираня гроший на закупно „Народного Дому“ в Станїславові.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 10. марта 1896.

Іменованя при черновецкім маґістратї. Маґістратским радником іменований Юрій Борча, секретарямм Адольф Шерф і Саламон

ґрациї лежить проте окрім руїни дрібної господарки в слабім розвою галицкого промислу а в дальшій консеквенциї в австрийскім централїзмі. Однакож міста галицкі, хоч так слабі в порівнаню з ческими або нїмецкими, зростаючи невпинно, хоч і поволи, покладуть основи до розваленя сего центалїзму, до еманципациї Галичини зпід переваги західних „країв коронних“.

Ідучи за автором через пять перших роздїлів єго студиї, ми маємо вже відповідь на питанє, де властиво шукати причин еміґрациї мужиків галицких. Дійшовши до австрийского централїзму, автор переходить до другої теми розвідки, до квестиї будучности руско-українськоі нациї. В трьох дальших роздїлах (VI, VII, VIII) говорить про Русинів австрийських, в IX. розд. про Українців в Росиї. Централїзм австрийский єсть виразом геґемонії нїмецкої буржоазиї і взагалї нїмецких кляс пануючих над словяньскими нациями, а відзиваючий ся тепер що-раз то яркійше сепаритистичний рух між австрийскими Словянами єсть виразом змагань молоденької словяньскої буржоазиї, що хоче свій питомий промисл захистити під крилами національної держави. В р. 1848. станула вправдї супроти абсолютизму Меттернїха буржоазийна інтелїґенция нїмецка і мадярска, ческа і польска, щоби добитись конституциї з виборним парляментом т. є. правно-полїтичної форми, в котрій могло виразитись панованє буржоазиї, а принайменьше забезпеченє єї впливу побіч шляхти та духовеньства. Революция скінчилась на перший погляд невдачно для міщаньства, але она виказала заразом неможливість дальшого правлїня в дусї системи Меттернїха; часи реакциї до рр. 60-их були повільним підготовленєм нового зросту змагань лїберальних а 67-ий рік принїс конституцию, санкцию правну відносин суспільно-економічних, витворених капіталїзмом. Конституция стала однакож вихідною точкою боротьби, що почала здійматись тепер між нїмецкою буржоазиєю а буржоазийними елементами in statu nascenti наций словяньских. Боротьба а принайменьше укритий антаґонїзм кляс міщаньских супроти шляхоцко-сьвященичої переваги серед поодиноких наций і боротьба слабших економічно наций словяньских з нїмецкою, в котрій найбільше зміж кляс пануючих заінтересована буржоазия, складають ся на сей калейдоскопічний характер подій і систем полїтичних конституцийної доби в Австриї, де сплїтають ся так дивно на перший погляд партиї полїтичні, як пр. в ославленій „коалїциї“ Віндішґреца. Що-до Русинів, то они, о скілько активно і сьвідомо брали участь в житю полїтичнім австрийскої держави, займали становище майже завсїгди ретроґрадне, реакцийне.

Рік 48-ий був для Русинів роком сорому і ганьби. Русини, нация сїльска, „хлопи і попи“ були елементом сїльскої контрреволюцийної реакциї супроти вольнолюбних змагань кляс мійских; патріотична по приказу правительства австрийского Русь грала ролю гончих псів з чорно-жовтими гальштуками. Русь була кариятидою абсолютизму а цїлий рух національний 48-го року проявивсь майже виключно лиш завдяки критичному положеню сфер реакцийних, від котрих Русини черпали своє — вдохновенне.... 50-ті роки — ті роки застою виказали всю штучність запалу руско-народного, котрий пропав в одну мить, як лиш правительство централне єго вже більше не потребувало. Доперва 60-ті роки показують початки сьвідомого, ширшого національного руху між Русинами. І тодї, коли духовна інтелїґенция виступає зі своєю клерикально-консервативно-національною пропаґандою між селян під проводом Наумовича, починає в містах зростати сьвітска руска інтелїґенция, початок партиї украінофілів, народовцїв. Як слабка була та кляса суспільна, що становила підвалину партиї народовцїв, так слабкою була і єї дїяльність; она не переходила поза межі лїтературного руху на поле полїтики; а коли партиа ся почула вже силу вийти на арену полїтичного житя, то склад єї вже змінив ся а головною єї фалянґою стало побіч нечисленної мійскої інтелїґенциї і духовенство. Тимто, хоч і лїтературні квестиї дїлили народовцїв від москвофілів, то їх полїтично-суспільна фізіоґномія не ріжнилась богато, тим більше, що сьвітска інтелїґенция мійска, серед котрої почалось українофільство, була буржоазиєю але в карикатурі.

(Конець буде).

Вайншток, комісарями Бенргорд Рознер і др. О. І. Нусбавм: будівничим радником іменований Юрій Ранф, а рахунковим радником Казимір Венґльовский.

Соймові підмоги. Галицкий виділ краевий, розділюючи запомоги краеві, віддані ему соймом до розпорядимости, уділив між иньшими: на образоване в сьпіві Мик. Левіцкому 200 зр., А. Дідурови 100 зр.; на образоване в малярстві Мик. Івасюкови в Монахові 200 зр., Ів. Трушови в Кракові 100 зр.; „Академічній Громаді“ у Львові 100 зр., вкінци рускому „Соколови“ 50 зр.

В акад. тов. „Ватра“ у Львові, котре на своїх загальних зборах дня 23-го лютого рішило добровільно розвязати ся, і разом з „Академичним Братцтвом“ завязати нове спільне тов. „Академична Громада“, було послідного року доходу 115·97 зр., а враз з рештою касовою з 1894 р. 205·23 зр. Розходів було разом 87·95 зр. лишило ся в касі 117·28 кр. Цілий маеток товариства перейшов без застережень на нове товариство „Академична Громада“.

Гр. кат. катехитами у Львові стали при школі ім. св. Мартина о. Туркевич, а при школі ім. Конарского о. Стеткевич.

З салі судової. (О. К. Микитович і Василина Якимчук. Перед трибуналом в Чернівцях ставав в понеділок, дня 9. с. м., селянин Іля Якимчук з Садаґури, обжалований за те, що безправно замкнув о. Константина Микитовича, гр. пр. пароха в Садаґурі, у своїй хаті і сим обмежив его особисту свободу. Зараз на початку розправи поставив заступник о. Микитовича, др. Авслендер внесене на виключене публичности, однак суд не приняв того внесеня.

Обжалований Іля Якимчук розповідае, що він бідний зарібник, зарабляе на прожиток фірманкою, жонатий від 5 літ з Василиною (їй 25 літ), батько одної дитини. Василина — молодиця досить гарна. Дня 25-го вересня 1895 о год. 8-ій вечером прибігла Василина до чоловіка в коршмі і хотіла ему щось сказати. Коли він лишив роботу на боці, розповіла ему жінка таке: Того дня, 25-го вересня 1895. приходив о. Константин Микитович до еї хати, що лежить віддаліk на поли, аж чотири рази; раз о $^1/_2$8, опісля о 10 зраня, $^1/_2$12 і 3-ій годині пополудни. Василина свого часу зарабляла у о. Микитовича яко зарібниця, отже на позір приходив о. Микитович до неї, щоби еї наняти знов до роботи, а дійстно забагало ся ему чого иньшого... Василина оповіла свому чоловікови всї заходи о. Микитовича, его намови, ба навіть діла — про котрі ми тут з приличности мусимо мовчати, хоч їх не заперечили нї сьвідки нї сам о. Микитович. Іля Якимчук не хотів повірити, щоби жонатий духовний отець таку „науку“ ширив між темним народом і давав такий злий приклад громаді; отже він ще свою жінку напоминав, аби говорила правду, бо „може то панотець лиш так собі жартують“. А коли Василина таки обставала при своїм, він рішив ся наочно пересьвідчити ся о всім. Пішов до кошниці і хотів там ждати, поки о. Микитович прийде в гостину до него. Але в кошници було за зимно, отже казав жінці постелити собі під ліжком, згасили сьвітло і лягли спати. Десь о год. $^1/_2$10 в ночи зачав пес гавкати і хтось запукав у вікно хати, але не від улиці, лише від городу... Тоді Василина Якимчук встала і обізвала ся до свого чоловіка; „Тепер будеш видїти, чи я говорила правду чи нї!“ Отворила она двері, а о. Микитович увійшов в хату. Перше питане о. Микитовича було: „Поїхав чоловік на роботу?“ а на се відповіла жінка „поїхав“. О. Микитович казав засьвітити каганець, скинув верхну рясу, положив капелюх і палицю в куток і так далї. Не втерпів Іля Якимчук під ліжком, зірвав ся і глумливо, мов би хотів із свого клопоту сьміяти ся, питае о. Микитовича, чого він властиво хоче. Сего не надіяв ся душпастир, зірвав ся з ліжка і благав Якимчука, аби не робив крику, аби не запропащував его і цілої родини, а за се обіцяв ему дати 300 зр. Та видко ся, Якимчукови не йшло о гроші, не йшло о використуване незавидного положеня о. Микитовича, о тільки честь власну і жінки, о викрите нечесного поступку примірного панотця. Тому сказав; „Ви, отче, давайте менї 10 зр., 20 зр., 100 зр. або 300 зр., я їх не потребую; я хочу аби люди вас знали.“ А за сими словами вислав свою жінку Василину по людий і она пішла по міщанина Стефана Драчиньского. Сей прийшов і побачив як о. Микитович вбирав свою рясу. Іля Якимчук сварив ся між тим з о. Микитовичем за се, що духовний отець хотів знищити его родинне жите. Одного сьвідка було ему за мало і тому каже до Драчиньского: „Ви лишіть ся тут, а я піду по людий.“ Забрав ся на двір і запер сїнні двері. (Як замкнув, чи на звичайну засувку, котру кожда дитина може отворити, чи може на який замок, сего не сказав і о се его не питали. — Ред.) Небавом прийшли нові сьвідки а перед ними сказала Василина Якимчук до о. Мникитовича: „Отче, ви давали менї гроші, отже кажіть перед людьми, за що ви менї їх давали“. На свою оборону о. Микитович міг лише сказати: „Добре, добре, ви мене хочете обрабувати!“ На сїм скінчила ся траґі-комедия в домі Ілиї Якимчука, але не втихомирив ся ще тяжко обиджений Іля і не вірив вже своїй жінці ти виганяв еї з дому до панотця, бо там — після его гадки — належало ся їй місце, а не у него.

Тілько розповів обжалований Іля Якимчук. По его висказах перемінено розправу на тайну. Тому не можемо подати висказів о. Микитовича, Василини Якимчук і Стефана Драчиньского. Врешті они для осуду справи не дуже важні, бо були згідні з висказами Ілї Якимчука, котрий признав ся, що замкнув сїнні двері, аби закликати других сьвідків. На жаль не можемо також подати дуже інтересної промови оборонця обжалованого, д-ра Штравхера. Суд засудив Ілю Якимчука на два місяцї арешту. В мотивах — засуд читано публично — подано, що обжалований не мав права, уважати о. Микитовича за небезпечного або шкідливого чоловіка, отже й не мав права его придержувати. Против сего засуду внесено рекурс неважности. Якимчук остае на вільній стопі.

З правничого боку бравши, треба сю справу так розсудити: 1) чи мав обжалований Іля Якимчук злий намір, коли замкнув сїнні двері і пішов по других сьвідків? 2) чи мав обжалований право замикати о. Микитовича у своїй хатї? Закон именно каже, що придержати у своїй хатї вільно лише „небезпечних або шкідливих людий“. Значить, треба буде розібрати, чи о. Микитович був у сїм випадку для Ілї Якимчука небезпечним або хоч шкідливим, коли хотів знищити его родинне жите чи нї. Черновецкий суд сказав, що о. Микитович не був анї небезпечний анї шкідливий. Але на нашу думку консистория найлучше зробила би, як би в інтересї громади перенесла о. Микитовича на яку иньшу парохію, бо в Садаґурі не мае він поважаня і впливу; а через то не може сповняти своєї задачі належито.

Митрополит в летарґу. В містї Метимнї на грецкім острові Лесбос в середземнім мори заслаб тамошний митрополит Никифор Ґлїкас, 80-лїтний старик, і — як казали лїкарі — сими днями вечером помер. Після церемоніялу вбрано тїло митрополита в ризи, посаджено на трон в митрополитальній церкві, де через два днї і дві ночи відправляли ся жалібні молебнї. Однак третього дня на великий страх духовних і численної публики встав померший митрополит із свого трону і — рівно перестрашений видивив ся на присутних. Митрополит не вмер, а попав лише в летарґ, і тепер ему цїлком добре. Коли-б Ниикфор Ілїкас не був митрополитом, котрого ховають аж по трьох днях, а не — як звичайно — 12 годин по смерти, то були би его живого поховали.

Perpetuum mobile. Є а радше були люди, т. зв. альхемісти, котрі старали ся в штучній дорозї зладити золото, але доси їм се не вдало ся, так само, як до нїчого не довело старане иньших знов людий, котрі тратили час, маеток, а навіть жите, аби лише винайти такий апарат, такий знаряд, котрий би сам працював і добував силу до тої працї з самого себе. Такий знаряд називають perpetuum mobile. З самого поясненя того знаряду виходить, що его зладжене цїлком неможливе, бо він мусїв би все а все нову та нову силу з самого себе добувати; се-ж неможливе, бо прецїнь з нїчого не можна зробити щось. Але все таки знаходять ся люди, котрі не покидають гадки, що таки вдасть ся винайти таку машину. Й так один технїк радив, щоби для зладженя такого perpetuum mobile використати розширене і стягане металїв за помочію зміни температури. Тепер вже вибудовано таку малу машину в Новім Йорцї. Єї части зроблені з ріжних металїв, котрі також ріжно розширяють ся, а машина працює лише в наслїдок розширеня і стяганя тих частий при змінї температури. Коли-б удало ся зладити таку велику машину, котра могла би зробити велику роботу, то мали би ми perpetuum mobile з практичною вартостию. Розуміє ся, що й така машина не видобуде сили до працї з самої себе, бо се прецїнь неможливе, а сею силою було би в тім випадку сонце, котре би своїми проміннями задармо давало ту силу.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 10-го марта 1896 року.

Відень. Палата послів приняла одну часть буджету фінансового. При кінци засїданя поставили пос. Ґессман і Люеґер пильне внесене, в котрім вказали на заборону народного зібраня в Рецу, де ті посли хотїли промавляти, і жадали від правительства, аби оно дало полїтичним властям відповідні поученя що-до забезпеченого конституцийними законами права зборів. Ґр. Баденї заявив, що не мае нїчого против пильности сего внесеня, по чім то внесене принято.

Відень. На вчерашнім вечірнім засїданю палати послів принято титули стемплї, такси, льотерия, а тим самим цїлий етат мінїстерства фінансів. Принято також резолюцию комісиї, котрою взиває ся правительство, аби розважило знесене ґазетярского стемплю. Пос. Менґер інтерпелював правительство, що оно думає зробити, коли вискази знавців на анкетї для жіночих робіт покажуть ся правдивими. (На тїй анкетї обговорювано, що фабриканти визискують женщини і платять їм дуже мало за роботу.)

Ментона. Цїсар гостив вчера в Канне в архикнязя Райнера: вечером вернув до Кап Мартен.

Будапешт. Сими днями виїдуть президент мінїстрів Банфі, мінїстри торговлї, фінансів і рільництва до Відня для дальших переговорів що-до австро-угорскої угоди. Наради будуть тревати три днї.

Берлин. Сюди приїхав вчера вечером австрийский мінїстер заграничних справ ґр. Ґолуховский. На двірци повитали его амбасадор Шеґенї, члени амбасади і австрийска кольонїя. ґр. Ґолуховский заїхав до амбасадора.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 9-го марта 1896.

		Львів.				*Чернівцї.*		
Пшениця . .	від	7.30	до	7.80	від	7.60	до	7.70
Жито . . .	„	6.25	„	6.50	„	6.20	„	6.25
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	6.—	„	4.80	„	4.90
Ячмінь простий	„	4.50	„	5.—	„	5.50	„	5.75
Овес	„	5.30	„	5.90	„	5.10	„	5.25
Ріпак	„	8.20	„	8.75	„	9.25	„	9.50
Горох	„	6.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика	„	0.—	„	0.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„	0.—
Гречка	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	32.—	„	29.—	„	33.—
Конюшина біла	„	45.—	„	65.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	40.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.55	„	4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за річник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Роґізнї що місяця. Передплата, платна в Роґізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Роґізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні річники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

☛ Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10. ☚

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординаряти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають „**Днїстрови**“ можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **веїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришене заресстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.